

VILJANDI MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2020. AASTA TEGEVUSE ARUANNE

Viljandi 2021

Sisukord

1. Põhilised tegevussuunad	4
1.1. Koroonaviiruse mõju	5
1.1.1. Esimene laine	5
1.1.2. Teine laine	6
2. Juhtimine	7
2.1. Raamatukogude struktuur ja nõukogud	7
2.2. Eelarve	8
2.3. Projektid	8
2.4. Personali koosseis, juhtimine ja areng	10
2.4.1. Ülevaade täienduskoolitustest	11
2.4.2. Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	13
2.4.3. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	14
2.4.4. Erialahariduse omandamine	14
2.4.5. Töötajate tunnustamine	14
2.5. Raamatukogu haldusjuhtimine	15
2.5.1. Juurdepääs liikumispuudega inimesele	15
2.6. Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas	16
3. Kogud, komplekteerimine, töötlemine	16
3.1. Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused	16
3.1.1. Raamatute komplekteerimine	18
3.1.2. Perioodika komplekteerimine	19
3.1.3. Auviste komplekteerimine	19
3.2. Inventuurid, mahakandmised	19
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused	19
4.1. Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	20
4.2. Raamatukogu kasutamine ja teenused	20
4.3. RVL teenindus	23
4.4. Laste- ja noorteteenindus	23
4.4.1. Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine	23
4.4.2. Laste- ja noorte raamatukogu kasutamine	24
4.4.3. Laste- ja noorteteenindus, sh lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	24
4.4.4. Laste- ja noorteüritused	25
4.5. Erivajadustega sihtrühmade teenused	27

4.6. Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	28
4.6.1. Kohalikul tasandil	29
4.6.2. Riiklikul tasandil	31
4.6.3. Rahvusvahelisel tasandil	31
4.7. Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	32
4.8. Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded	33
4.9. Andmebaasid	34
5. 2021. aasta tegevused	35
LISA 1. Personali koolitus	36
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	37
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid	38
LISA 4. Laste- ja noorteüritused	39
LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine	40

Sissejuhatus

Tabel 1

Elanike arv 01.12.2019	KOV-de arv maakonnas	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Teeninduspunktide arv	Kokku
46 213	4	18	22	5	45

1. Põhilised tegevussuunad

1. Digikultuuri aasta tähistamine raamatukogudes, osalemine projektides.
2. Dokumentatsiooni korrastamine: põhimäärus, kasutuseeskiri.
3. Eesti rahvajutu aasta tähistamine.
4. Elanike digikirjaoskuse alane koolitamine ja nõustamine.
5. Huvi- ja hobitegevusi toetavate ettevõtmiste korraldamine.
6. Inspiratsioonikohtumiste korraldamine raamatukogu ning teiste mälu- ja kultuuriasutuste töötajatega.
7. Kogude korrastamine.
8. Lugejate andmebaasi korrastamine lähtuvalt isikuandmekaitse üldmäärusest.
9. Maaraamatukoguhoidjate päeva korraldamine Tarvastus.
10. Mulgikeelse kirjanduse esiletoomine, kogumine, eksponeerimine.
11. Täienduskoolituste ja õppepäevade korraldamine lähtudes 2019-2020 aasta koolitusplaanist.
12. Wikipedia täiendamine raamatukogude ajaloo artiklitega.
13. Viljandi valla raamatukoguvõrgu ümberkorraldamine.

Hinnang seatud eesmärkidele:

- Raamatukogudes korraldati virtuaalüritusi ja –näituseid. Tutvustati ELLU kasutamise võimalusi. Maakonna raamatukogutöötajatele toimus loeng „Erinevad digivõimalused“, kus tutvustati erinevates valdkondades kasutusel olevaid digilahendusi ning võimalikke lahendusi tulevikus.

Viljandi linnaraamatukogus loodi võimalus veebilehe kaudu lugejaks registreerida, paigaldati Cleveroni raamatukapp. Karksi-Nuia raamatukogus jätkus sari „Rännak vanade fotode abil“, mida täiendati vanade kodulooliste filmide näitamisega. Heimtali raamatukogus toimus noortele kõnevõistlus „Digimaailma võlu ja valu“.

- Dokumentatsiooni korrastamisega tegelesid kõik maakonna raamatukogud. Viljandi vallas koostati uued raamatukogude põhimäärused ja kasutuseeskirjad.

- Eesti rahvajutu aasta tähistamiseks korraldati ettelugemisi ja raamatute väljapanekuid. Osaleti Eesti rahvajutu aasta lugemisväljakutses ja selle turundamises. Toimusid kohtumised Piret Pääriga. Karksi raamatukogus toimus üritus „Eesti rahvajuttudega läbi elu“, kus osalejad lugesid ette katkendeid meeldinud rahvajuttudest.

- Elanike digikirjaoskuse suurendamiseks korraldati rühmakoolitusi ja personaalset nõustamist.

- Huvi- ja hobitegevuste toetamiseks korraldati mitmeid töötubasid ja koostati väljapanekuid.

- Vabariigis kehtestatud eriolukorra ajal tegeldi aktiivselt kogude ja lugejate andmebaasi korrastamisega.

- Tarvastus korraldati XX Maaraamatukoguhoidjate päev, millega tähistati ka raamatukogu 160. aastapäeva.

- Mulgimaa raamatukogudes kujundati mulgikeelse kirjanduse eririivulid. Tähistati koos piirkonna teiste asutustega mulgi nädalat – raamatukogudes eksponeeriti mulgi-teemalisi näituseid.
- Kehtestatud eriolukord ja piirangud ei võimaldanud korraldada õppepäevi lähtudes koolitusplaanist. Vajadustest lähtuvalt korraldati koolitused positiivsest mõtlemisest ja koolitus raamatukogu juhtidele.
- Vastemõisa raamatukogu lisas artikli Wikipediasesse.
- Viljandi vallas korraldati ümber raamatukoguvõrk. Loodi neli piirkondlikku raamatukogu koos harukogudega.

1.1. Koroonaviiruse mõju

Koroona leviku tõkestamise meetmed vähendasid raamatukogude külastuste ja laenutuste hulka, mõjutasid raamatukogus või raamatukogu poolt korraldatavaid üritusi. Ära tuli jätta mitmed plaanis olnud üritused ja koolitused. Raamatukogud otsisid uusi lahendusi lugejate teenindamiseks. Maakonna töötajatega korraldati virtuaalkoosolekuid, osaleti virtuaalkoolitustel.

1.1.1. Esimene laine

Mulgi vallas lühendati 18. märtsist kuni 18. maini raamatukogude lahtiolekuaegu. Lugejaid saalidesse ja avariivulite vahele ei lubatud.

Põhja-Sakala Vallavalitsuse 13. märtsi erakorralise istungi otsusega suleti kõik valla raamatukogud lugejatele kaheks nädalaks.

Viljandi Vallavalitsuse 18. märtsil toimunud istungil otsustati, et alates 19. märtsist 2020 kuni eriolukorra lõpuni suletakse kõik Viljandi valla raamatukogud.

Raamatukogudes jätkus igapäevatöö: raamatute ja perioodika arvele võtmine ja kustutamine, riivulite korrastamine, raamatute kontaktivaba laenutamine ja tagastamine, vajadusel kojukanne, laenutuste pikendamine e-maili või telefoni teel, päringutele vastamine, raamatute parandamine jt tööd. Võimalus printida säilis, kuid tekst tuli saata eelnevalt meilile. Lugejaid nõustati ja koolitati telefoni ja e-posti teel raamatukogu iseteeninduse kasutamisel. Iseteeninduse kasutamine suurenes. FB lehe kaudu vahendati ettelugemisi. Mitmetes raamatukogudes viidi läbi inventuur ja paigutati ümber riivuleid.

Ettetellitud raamatud pakiti ja toimetati lugejatele mitmel moel. Koduteenindus toimus auto või jalgrattaga. Raamatupakk jäeti ukse taha ja oodati eemal kui lugeja pani läbiloetud raamatud ukse taha ja võttis uued raamatud asemele. Mõnel lugejal oli selle tarbeks ka taburet ukse taha pandud. Mõnele lugejale riputati kotiga aia külge uut lugemist. Raamatuid on antud lugemiseks ka autoaknast.

Üleriigilise eriolukorraga seoses avas Tallinna Keskraamatukogu 18. märtsil e-raamatukogu (ELLU) kõigile Eesti elanikele. E-raamatukogu kasutamiseks tuli registreeruda Tallinna Keskraamatukogu lugejaks, vajadusel jagati telefoni teel juhiseid kuidas keskkonnaga ühineda. ELLU kasutajaid oli 2020. aastal Viljandi maakonnas 236, nendest 94 Viljandi linna elanikud.

Kõo raamatukogus tehti sanitaarremont ja paigutati mööbel ümber, et hoida külastajatega distantsti.

Mõisaküla raamatukogus loeti ette telefoni teel.

Võhma aruandest: *Eriolukorra otsused (raamatukogu sulgemine, kontaktivaba laenuts, koduteenindus jt) olid tehtud kaalutletult ning aeg näitas, et õigustatult. Meie piirkonnas püüsid inimesed terved ja suhtusid piirangutesse mõistvalt. Saime hulgaliselt kiidusõnu ja tõestust, et raamatukogu päästis nende inimeste langemist masendusse ja hoidis neid rõõmsamate ja tervetena.*

Viljandi linnaraamatukogus oli 14. märtsist kuni 14. maini lugejatele avatud ainult infolett esmaspäevast reedeni 12.00-18.00 broneeringute väljastamiseks. Reserveerida sai raamatuid iseteeninduses, meili- ja telefoni teel. Laenutati välja ka perioodikat. Probleemseks osutus, et paljud lugejad, kes olid reserveerinud raamatuid ei tulnud neile järele.

Kuna Avalik Internetipunkt oli suletud soetati tahvelarvuti, et võimaldada külastajatele ligipääs riigiteatajale. Eriolukorra ajal pakuti printimise teenust, failid tuli eelnevalt saata e-postiga. Kontaktivabalt jätkati koduteenindusega. Teeninduslettidele paigaldati statsionaarsed kaitseklaasid.

Paljud töötajad jäid võimalusel kodukontorisse. Tegeleti bibliografeerimisega, meilidele vastamisega, raamatukogu süsteemist Urram dublettide kustutamisega, koostati lugemissoovitusi mida jagati sotsiaalmeedias, uuesti hakati koostama raamatukogu blogi. Huvijuht luges ette raamatuid Facebooki raamatukogu kontolt otse-eeetris. Nõusoleku oma raamatute lugemiseks andsid Andrus Kivirähk, Kairi Look ja Ilmar Tomusk.

15. maist avati raamatukogu saalid lugejatele. Raamatukogu oli avatud tavapärasel lahtiolekuaegadel. AIP-is sai arvuteid kasutada korrakaheks inimest ette registreerimisega. Teenindusasaalis oli piiratud külastajate arv.

Vastavalt Terviseameti soovitusel ei lastud maakonna raamatukogudes tagastatud raamatuid kohesel uuesti ringlusesse. Raamatud jäeti 72 tunniks „karantiini“. Töötades kasutati ühekordseid kindaid, pesti rohkem käsi ja kanti maski või visiiri. Raamatukogudesse pandi käte desinfitseerimisvahend. Raamatukogu koristamisel kasutati pindadele mõeldud desinfitseerimisvahendit, erilist tähelepanu pöörati ukselinkide puhastamisele ja raamatukogu ruumide tuulutamisele.

Raamatukogude avamise järel peeti kinni 2+2 reeglist, põrandale märgiti 2 meetri ulatuses piir, ja jälgiti külastajate arvu. Ette registreerides sai kasutada avalikku arvutit. Iga toiminguga järel puhastati klaviatuur ja hiir.

Suur väljakutse eriolukorra ajal oli moraalse toe pakkumine lugejatele. Inimestele tuli pakkuda positiivseid emotsioone ja häid raamatuid.

Eriolukorras saadi kogemusi veebikoolitustel ja –koosolekutel osalemisel. Sellisel kujul on jätkunud nii mõnigi koolitus ja koosolek väljaspool eriolukorra aega.

1.1.2. Teine laine

Teise koroonalaine ajal jätkus raamatukogude töö tavapärasel rütmis, lahtiolekuaegu ei muudetud. Pakuti kõiki raamatukogu teenuseid: kojulaenus, kohapeal lugemine, paljundamine, printimine, arvuti kasutamine, päringutele vastamine, koduteenindus jt.

Koolimajades asuvatel raamatukogudel tuli töö ümber korraldada, et vältida kontakte kooliõpilaste ja teiste raamatukogu küllastajate vahel.

Mitmed planeeritud üritused jäid ära või toimusid veebis.

Teise laine ajal olid mitmed protsessid juba juurdunud. Paljud inimesed, kes olid hakanud esimese laine ajal raamatuid reserveerima, jäidki selle teenuse juurde.

Raamatukogudes kehtestati maski kandmise kohustus, nii töötajatele kui ka küllastajatele. Piirati raamatukogus olevate küllastajate arvu. Jälgiti kultuuriministeeriumi uuendatud käitumisjuhendit raamatukogudele ja omavalitsuste korraldusi. Osades raamatukogudes seati sisse registreerimisleht, kuhu märgiti küllastaja nimi ja telefoni number.

14. oktoobril paigaldati Viljandi linnaraamatukogu väliskse juurde Cleveron AS-i raamatukapp, mis võimaldab kontaktivaba laenutust ja 24/7 raamatutele järele tulemist.

Viljandi linnaraamatukogus järgides kõiki ettevaatusabinõusid toimusid kuni 23. novembrini kõik planeeritud kohtumised ja üritused. Alates 24. novembrist rakendati uuesti piirangud 2+2 ja maski või visiiri kandmise kohustus töötajatele. Hoonesse paigaldati küllastajatele maski kandmist soovitavad plakatid. Avalikus Internetipunktis vähendati küllastajate arvu ja küllastuse aega, et oleks võimalik õhutada ruume ja desinfitseerida pindu.

Ära jäid lastega seotud kontakt-kohtumised. Detsembris toimus algklassiõpilastele Jõuluootuse nädal, millest said osa võtta koolidest klassid, kes ka koolis olid koos. Koolivaheaja tegemised, millest oleks osa võtnud lapsed eri koolidest jäeti ära. Koolivaheajal said lapsed igal päeval osa võtta erinevast väljakutsest sotsiaalmeedia ja kodulehe vahendusel.

Raamatukogude eelarved vähenesid. Vt. 2.2. Eelarve

Eriolukorras saadi kogemusi veebikoolitustel ja –koosolekutel osalemisel. Selgemaks saadi veebiseminaride korraldamine ja neis osalemine. Alternatiivina hakati korraldama interaktiivseid üritusi, osad üritused toimusid õues.

2. Juhtimine

2.1. Raamatukogude struktuur ja nõukogud

Mulgi ja Põhja-Sakala vallas moodustati valla raamatukogude 7-liikmeline nõukogu. Põhja-Sakala raamatukogude nõukogusse kuulub ka maakonnaraamatukogu esindaja.

2020. aastal reformis Viljandi Vallavalitsus valla raamatukogude võrgustikku ja juhtimisstruktuuri. Reformi tulemusel loodi vallas neil piirkondliku raamatukogu. Harukogude personali koosseis vähenes. Lühenesid lahtiolekuajad.

Kolga-Jaani rahvaraamatukogu Oiu ja Meleski haruraamatukogus peatati neljandas kvartalis lugejate kohapeal teenindamine. Põhjusel, et raamatukogu ruumid olid amortiseerunud, ei vastanud töökeskkonna ohutuse nõuetele ega sobinud lugejate teenindamiseks. Lugejaid teenindati aasta lõpuni koduteeninduse põhimõttel ja Valma teeninduspunktis.

Kinnitati Kolga-Jaani, Paistu, Viiratsi raamatukogude põhimäärused.

Viljandi linnaraamatukogus toimusid raamatukogu 2021-2025 aastate arengukava kaasamise seminarid.

2.2. Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.19. €	Seisuga 31.12.20 €	Muutus %
Eelarve kokku	1456,2	1439	-1,2
Sh keskraamatukogu	580,9	559,9	-3,6
Personalikulu	878,5	942,9	7,3
Sh keskraamatukogu	358,2	366,2	2,2
Komplekteerimiskulu	249,4	259,4	4,0
sh KOV-lt	159,2	158,2	-0,6
sh riigilt	88,7	99	11,6
Sh keskraamatukogu	72,7	68,8	-5,4
sh KOV-lt	38	30,5	-19,7
sh riigilt	33,2	36,7	10,5
Infotehnoloogiakulu	35	33,9	-3,1
Sh keskraamatukogu	2,8	3,0	7,1

2.3. Projektid

Tabel 3

Projekt	Kellelt saadud	Periood	Eralda- tud summa	Projekti kogu- maksumus
Viljandi linnaraamatukogu				
Ameerika teabepunkti stipendium	Ameerika Ühendriikide Suursaatkond Eestis	01.10.2019-30.09.2020	4702	4702
Juhtide koolitus	Viljandimaa Omavalitsuste Liit	01.10.-15.12.2020	1000	2540
Kultuurikonksuke ja 5L	Eesti Kultuurkapital	02.04. - 01.06.2020	150	349
	Eesti Kultuurkapital	07.09. - 31.12.2020	120	280
Mulgi rahvarõivaste töötoad	Eesti Rahvakultuuri Keskus	01.01. - 31.12.2020	2000	3600
Mälumäng Pähklipureja	Viljandimaa Omavalitsuste Liit	01.01. - 31.12.2020	300	740
Omaloominguvõistlus	Viljandimaa Omavalitsuste Liit	01.02. - 30.06.2020	150	898
	Eesti Kultuurkapital	1.02. - 30.06.2020	400	
Raamatukogu töötajate toimetulek muutuv asjas	Kultuuriministeerium	15.05. - 21.12.2020	900	1100
Raamatutes peitub tarkus	Eesti Kultuurkapital	21.09. - 27.11.2020	100	267

Viljandimaa parim ettelugeja	Eesti Kultuurkapital	07.09. - 05.11.2020	100	292
Õpilasüritused	Viljandimaa Omavalitsuste Liit	01.01. - 31.12.2020	400	1126
Kokku:			10 322	

Viljandi linnaraamatukogu korraldas projektide toetusega traditsioonilisi laste- ja noorteüritusi ning korraldas raamatukoguhoidjatele õppepäeva. Läbi aasta korraldati mulgi rahvarõivaste töötubasid.

Projekt	Kellelt saadud	Periood	Eralda- tud summa	Projekti kogu- maksumus
Põhja-Sakala valla riigieelarveline toetus huviharidusele ja -tegevusle (Kõo, Kõpu, Võhma, Suure-Jaani raamatukogu)	Riigieelarveline toetus	01.01.- 31.12.2020	3000	234 000
Abja: Mulgi valla riigieelarveline toetus huviharidusele ja -tegevusle	Riigieelarveline toetus	01.01.- 31.12.2020	560	230 000
Karksi-Nuia: Mulgi valla riigieelarveline toetus huviharidusele ja -tegevusle	Riigieelarveline toetus	01.01.- 31.12.2020	500	
Lilli: Lilli küla tegutseb	Kohalik omaalgatusprogramm		475	475
Vastemõisa: Vastemõisa kandi tegemised: 6	Kohalik omaalgatusprogramm	01.06- 30.12.2020	650	2014
Vastemõisa: Vastemõisa kandi tegemised: 7	Kohalik omaalgatusprogramm	01.01- 30.11.2020	600	1437
Vastemõisa: Raamatukogu 110	Eesti Rahvakultuuri Keskus	29.10.2020	778	872
Kokku:			6563	

Huvihariduse toetuse kasutamine:

Karksi-Nuia raamatukogu - laste raamatuklubi „Rääkivad read“ tegevuse jätkumine (kohtumised kirjanikega, tegelustubade korraldamine).

Lilli raamatukogu/külamaja – toimusid erinevad õpitoad.

Vastemõisa haruraamatukogu - raamatukogupiknik, kohtumine Irje Karjusega, koguperepäev, raamatukogu 110. sünnipäeva tähistamine.

Kõo raamatukogu - Kirivere kooli õpilased kohtusid Väino Laisaare ja Ena Metsaga, osteti vahendeid „Koolivaheaeg raamatukogus“ teostamiseks.

Võhma raamatukogu - kohtumine Ena Metsaga, osteti Mikä Keräneni lasteraamatuid ja lauamäng.

2.4. Personali koosseis, juhtimine ja areng

Viljandi valla raamatukogude reformi järgselt, alates 01.09.2020, vähendati mitmete raamatukogude lahtiolekuaegu, sest vähenes töötajate koormus.

Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu – Leie, Meleski, Saarepeedi, Tännassilma haruraamatukogud

Töötajate koosseis:

Kolga-Jaani 0,7 koormusega raamatukoguhoidja;

Saarepeedi 0,7 koormusega raamatukoguhoidja;

Tännassilma 0,6 koormusega raamatukoguhoidja;

Leie 0,6 koormusega raamatukoguhoidja;

Meleski 0,2 koormusega raamatukoguhoidja;

Oiu 0,2 koormusega raamatukoguhoidja.

Meleski ja Oiu raamatukogu teenindab üks ja sama raamatukoguhoidja.

Raamatukogu direktor 1,0 koormusega.

Paistu Rahvaraamatukogu – Heimtali, Ramsi, Puiatu, Päre haruraamatukogu

Töötajate koosseis:

Paistu 1,0 koormusega raamatukoguhoidjana;

Heimtali 1,0 koormusega raamatukoguhoidja;

Päre 0,75 koormusega raamatukoguhoidja;

Ramsi 0,75 koormusega raamatukoguhoidja;

Puiatu, direktor 1,0 koormusega, sh täidab raamatukoguhoidja ülesandeid.

Viiratsi Rahvaraamatukogu - Pärsti, Uusna ja Vana-Võidu haruraamatukogu.

Töötajate koosseis:

Pärsti 0,8 koormusega raamatukoguhoidja;

Uusna 0,7 koormusega raamatukoguhoidja;

Vana-Võidu 0,4 koormusega raamatukoguhoidja;

Viiratsi 1,5 koormusega raamatukoguhoidjad;

Viiratsi Rahvaraamatukogu direktor 1,0 koormusega, sh täidab Vana-Võidu haruraamatukogu raamatukoguhoidja ülesandeid.

Mõisaküla raamatukogu põhitöötaja puhkuse ajal oli tööl 0,5 ametikohaga asendaja.

Kolm maakonna raamatukogutöötajat läbis kutsekoolituse.

Anne Järvis – ERÜ maaraamatukogude sektsiooni Viljandi maakonna esindaja;

Epp Raudsepp – ERÜ lasteteeninduse toimkonna juhatuse liige;

Marge Liivakivi-Minina – Sakala Kalendri väljaande loominguulise kollektiivi liige;

Reet Lubi – Viljandi linna loomestipendiumi komisjoni liige; Jaani Lastemaja nõukogu liige;

Rahvaraamatukogude nõukogu liige;

Rene Vahtra – Viljandimaa Täiskasvanuhariduse tugigrupi liige;

Veronika Raudsepp Linnupuu – Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu Uue Mõtte Töörühma liige;

Ülle Rüütel – Urrami töörühma liige; Põhja-Sakala valla raamatukogude nõukogu maakonnaraamatukogu esindaja;

Evi Oissar- Mulgi valla kultuurikomisjoni liige.

2019. aasta septembrist kuni 2020. aasta eriolukorra kehtestamiseni toetas Viljandi linnaraamatukogu Ameerika Teabepunktis ürituste läbiviimist Fulbrighti stipendiaat, ameeriklanna Cory Richardson. Ta aitas läbi viia erinevaid Ameerikat ja inglise keelt tutvustavaid üritusi. Vabatahtlik viibis Eestis „Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Ameerika Riigidepartemangu vastastikuse mõistmise memorandum“ alusel. Plaani järgi pidi tema vabatahtlik töö lõppema juunis.

2.4.1. Ülevaade täienduskoolitustest

Vt LISA 1. Personali koolitus

Koolituse teema	Korraldaja	Osalejate arv
Aleksander Sibulale pühendatud erialapäev	Tallinna keskraamatukogu	1
Andmekaitse koolitus	Eesti Rahvakultuuri Keskus	1
Avita teabepäev	Avita	3
Infopädevus	Tartu Ülikool	3
American Spaces Online Course	Ameerika suursaatkond	1
Digiteemad rahvaraamatukogus	Tartu linnaraamatukogu	1
Balti raamatukoguhoidjate 11. kongress e CoBal11	ERÜ	2
Dokumendihaldusprogramm Amphora	Viljandi vallavalitsus	3
Eneseväljendus ja esinemisnupid veebis	Areng.ee	1
ERÜ aasta- ja kõnekoosolek „Digikultuur ja lugemine“	ERÜ	5
Huvide konflikti ja korruptsiooni olemus. Politsei- ja Piirivalveamet	Viljandi vallavalitsus	3
Internetiturvalisus ning kuidas teha turvaliselt kaugtööd	BCS Koolitus MS	1
Kodulehe tegemine WordPressiga	ERÜ	1
Koolibri teabepäev	Koolibri	2
Kuidas end keerulisel ajal toetada	Creativity Lab ja ERÜ	4
Kuidas Google mapi ja Facebooki kaudu saab ettevõtte turundustegevust parandada?	Viljandimaa ja Pärnumaa Arenduskeskus	1
Kuidas tekib soov õppida?	Creativity Lab ja ERÜ	4
Kuidas videokoosolekut ette valmistada ja läbi viia	Creativity Lab ja ERÜ	4
Laps kirjanduses 8: Mäng ja lastekirjandus	Eesti Lastekirjanduse Keskus	2
Lastekaitse õigusaktid ja kuidas aidata abivajavat last	Viljandi linnavalitsus	5

Lastekirjanduse aastakoosolek	Eesti Lastekirjanduse Keskus	2
Lihne kujunduste ja trükiste loomine ja töötlemine vabavaraga	NORT Koolitus	1
Lepingute sõlmimine, eelarve kasutamine.	Viljandi vallavalitsus	3
Lugemisprogrammi Lugemisisu stardikoolitus	Eesti Lastekirjanduse Keskus	8
Massaažikursus		1
Meediapädevus raamatukogudele	Eesti Rahvusraamatukogu koos TechSoup ja Cepaga	2
Projektide kirjutamine	Viljandimaa Arenduskeskus	1
Psühholoogi alused	Tartu Ülikool	1
Raamatukogu ruum, kui teenus	ERÜ	2
Raamatukoguhoidjate piirkondlik seminar: „Kuidas täiskasvanud õpivad ja kuidas neid tõhusamalt õpetada“	Andras	2
Rahvajutu seminar "Marjakobarast unenäorongini"	Eesti Rahvakultuuri Keskus	2
Rookroonide valmistamine	Soomaa külastuskeskus	1
Rõivastusetikett	Tartu Ülikool	1
Suhtlemine keeruliste meeskonnaliikmetega ja konfliktide ennetamine ning lahendamine	Areng	1
Suhtlemisoskuse tarkused tervise teenistuses	Tervise Arengu Instituut	1
Suveseminar „Raamatukogu kui kogukonna siduja“	ERÜ maaraamatukogude sektsioon	4
Tahtlik enesevigastamine – Kes? Miks?	Viljandi linnavalitsus	2
Teenuse disain: konverents	Eesti Rahvusraamatukogu, TalTech ärikorralduse instituut	4
Teismeliste psühholoogia	Mulgi vallavalitsus	3
Tuletõrjeõppus		21
Töökeskkonna riskianalüüs ja töökorralduse reeglite koostamise õpituba	Eesti Rahvakultuuri Keskus	4
Tööõigus – algteadmised ja praktilised nõuanded	Eesti Rahvakultuuri Keskus	1
Vabaühenduste talvekool	Viljandimaa Arenduskeskus	1
Viljandi linnaraamatukogu veebilehe uus kujundus	AS Andmevara	1
Väsimuse ja stressiga toimetulek, positiivne ja negatiivne stress	Koolituskeskus Vilko MÜ	1
Õiguse alused mittejuristile		1

2.4.2. Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Koolituste eesmärgiks oli raamatukogu töötajate oskuste täiendamine, et pakkuda elanikele kvaliteetset raamatukoguteenust.

Täienduskoolituste ja õppepäevade korraldamisel lähtutakse koolitusplaanist. Plaani koostamisel arvestati organisatsiooni vajadusi, kutsevalifikatsiooni nõudeid ja riiklike arengukavasid.

Kehtestatud eriolukord ja piirangud ei võimaldanud 2020. aastal korraldada kõiki õppepäevi. Vajadustest lähtuvalt muudeti koolitusplaani. Osad õppesõidud ja koolitused jäeti ära. Korraldati loeng positiivsest mõtlemisest ja koolitus raamatukogu juhtidele. Viidi läbi veebiseminarid, mis toimusid erinevatel veebiplatvormidel. Veebiseminarid olid ühtlasi veebiplatvormide tutvustused/kasutajakoolitused.

Tabel 4

Aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Maht	Osalejate arv/KOV-de arv
jaanuar	Õppesõit: Viimsi raamatukogu külastus, EKA raamatukogu ja hoonega tutvumine	Tiiu Valm, Mait Väljas	4	22/4
jaanuar, veebruar	Eesti õigekeelsus, kantseliidist hoidumine	Eesti Keele Instituudi keelehoolduskeskus, Meel Sedrik	5	48/4
märts	Rahvakultuurikeskuse toetusprogrammide tutvustus; 2019. aasta kokkuvõtete analüüs	Eesti Rahvakultuuri Keskuse töötajad	5	38/4
märts	Kohvernäituse „Pikk-pikk teekond“ tutvustus maakonna raamatukogudele	Epp Raudsepp	1	10/4
aprill, mai	Veebiseminarid: Skype, Zoom, 8x8	Ülle Rüütel	3	30/4
august	Positiivsuse psühholoogia. Kuidas pöörata hävitav jõud loovaks jõuks?“	Ülli Kukumägi	4	53/4
august	Kodulooline koolituspäev: Tutvumine Soomaaga, tutvumine rabataimedega	Edu Kuill	6	19/1
oktoober	Erinevad digivõimalused	Rode Luhaäär	1,5	36/4
oktoober	XX maaraamatukoguhoidjate päev		3	76/
november, detsember	Raamatukogujuhtide koolitus: Arendustöö raamatukogus	Creativity Lab, Jorma Sarv	24	14/1
detsember	Aastaruannete koostamine	Ülle Rüütel	1,5	40/4

Väljavõtted maakonna raamatukogude aruannetest:

- Viimsi ning EKA raamatukogude küllastamine andis inspiratsiooni ning ideid, kuidas muuta raamatukogu atraktiivsemaks tänapäeva ühiskonnas.
- Positiivne mõtlemine, kontroll emotsioonide ja reaktsioonide üle. Ole tänulik ja tunne rõõmu muutusest. Suhtlemisoskus ja suhtumine teistesse on kõige aluseks.
- Koolitus andis teadmisi, kuidas veebi kaudu lugejatele raamatukogu tegemisi nähtavaks teha. Lisaks meediale ja kodulehtedele erinevate sotsiaalmeediakanalite võimalused nagu Facebook, Instagram, TikTok.
- Nii Viljandi linnaraamatukogu korraldatud, kui muud täiendkoolitused arendasid raamatukoguhoidjate kompetentse, lähtuvalt kutsestandardist ehk koolitustelt saadi vajalikke teadmisi, mida raamatukogude igapäevatoos praktikasse rakendada nii kogude kujundamisel, kogude töötlemisel ja säilitamisel, lugeja- ja infoteeninduses kui arendustegevuses. Koolituselt saadud teadmisi saab ellu rakendada korrektset keelekasutust, seadusandlust, töökorraldust, psühholoogilist käitumist kui ka raamatukoguteenuste arendamist silmas pidades, kasutades selleks nii digilahendusi kui vajalikke dokumente koostades nagu raamatukogu arengukava, töökorralduse reeglid, riskianalüüs ning statistiline ja tegevuse aruanne, mis aitavad sõnastada raamatukogu eesmärgi, visiooni, missiooni, tegevuskava, töökorralduse, struktuuri, ohud ning arengusuunad ning mõõdetavad väärtused.
- Strateegiline kavandamine ja selle elluviimine, tegevuskeskkonna hindamine, projektide kavandamine, kommunikatsioon, arengukava ja selle koostamine, raamatukoguteenuste kvaliteet ja selle hindamine.

2.4.3. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Vt LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

2.4.4. Erialahariduse omandamine

Kutsekoolituse läbisid Sürgavere, Uusna ja Viljandi linnaraamatukogu töötaja.

Suure-Jaani raamatukogu aruandest: *Hinnang kutsekoolitusele: väga hea ja vajalik koolitus, et paremat ettekujutust saada oma töö eripärast. Meeldisid käigud hoiu- ja keskraamatukokku, rahvusraamatukogu erinevate osakondadega tutvumine, õpitoad. Südamest kahju, et viimane IV moodul tuli läbida koroona tõttu distantsõppes iseseisvate töödega ja veebis, aga omamoodi õpetlik oli seegi.*

Üks töötaja alustas magistriõpinguid Tartu Ülikoolis.

2.4.5. Töötajate tunnustamine

Mare Torim, Karksi-Nuia raamatukogu – Mulgi valla aukiri ja sissekanne Karksi kihelkonna kultuuriloojate aaraamatusse pärimuskultuuri teadvustamise, säilitamise ja edasikandmise eest.

Merike Andresson, Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu – Kolga-Jaani Maanaiste Seltsi tänukiri Kolga-Jaani laada korraldamises osalemise eest.

Merike Andresson, Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu – Kolga-Jaani Maanaiste Seltsilt tänukiri „Kolga-Jaani piirkonna aasta tegija“.

Merike Andresson, Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu – Viljandi valla tänukiri „Maal elamise päeva korraldamise eest“.

Merle Rang, Vastemõisa haruraamatukogu – kultuuripreemia Vastemõisa piirkonna kultuurielu edendamise eest.

Reet Lubi – Viljandi Gümnaasiumi Raamaturocki meeskond tänab panustamise eest õpilaste raamatuhuvi ergutamise.

Viljandi Vallavalitsus korraldas tänuürituse valla raamatukogude ametist lahkuvatele direktoritele.

Eriolukorras said raamatukogutöötajad palju kiitvaid pöördumisi oma lugejatelt.

2.5. Raamatukogu haldusjuhtimine

Tööinspeksioon külastas Oiu ja Meleski raamatukogu ning juhtis tähelepanu ulatuslikele töökeskkonna- ja ohutuse probleemidele. Mõlema raamatukogu hooned tervikuna olid amortiseerunud. Oiu ja Meleski raamatukogu ruumides peatati lugejate kohapeal teenindamine oktoobris 2020.

Vt LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

2.5.1. Juurdepääs liikumispuudega inimesele

Raamatukogu	juurdepääs
Abja	X
Halliste	X
Heimtali	X
Holstre	Osaline
Kamara	X
Karksi	puudub
Karksi-Nuia	X
Kolga-Jaani	X
Kõo	Vajadusel kaldee
<i>Pilistvere</i>	Osaline
Kõpu	X
Leie	puudub
Lilli	X
Meleski	puudub
Mõisaküla	puudub
Oiu	puudub
Paistu	puudub
Puiatu	puudub
Päri	X
Pärsti	puudub
Ramsi	puudub
Saarepeedi	Osaline
<i>Karula teeninduspunkt</i>	X
Suure-Jaani	puudub
<i>Paala</i>	puudub
<i>Olustvere</i>	Osaline
<i>Sürgavere</i>	puudub

<i>Tääksi</i>	puudub
<i>Vastemõisa</i>	X
Tarvastu	X
<i>Kärstna</i>	Osaline
<i>Suislepa</i>	X
<i>Väluste</i>	puudub
Tuhalaane	puudub
Tänassilma	puudub
Uusna	X
Vana-Võidu	X
Viiratsi	puudub
Võhma	puudub
Õisu	puudub
Viljandi	X

2.6. Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Viljandi linnaraamatukogu – lugejaks registreerimine veebilehe kaudu, Cleveroni raamatukapi kasutusele võtmine, RFID süsteemi parendamine, üleminek Office 365 rakendusele (ühine kõigil linna allasutustel).

Hanked:

Arvutid – Abja, Kolga-Jaani, Saarepeedi, Leie, Tänassilma, Meleski, Uusna, Vana-Võidu, Päri, Viiratsi.

Mikrofoniga kõrvaklapid – Kolga-Jaani, Saarepeedi.

Monitor – Kõo, Võhma.

Skanner- printer - koopiamasin – Abja, Suure-Jaani, Tänassilma, Karula teeninduspunkt.

Tahvelarvuti – Viljandi.

Veebikaamera – Pärsti, Õisu, Viljandi.

3. Kogud, komplekteerimine, töötlemine

3.1. Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused

Teavikute komplekteerimisel juhindutakse väljatöötatud komplekteerimise põhimõtetest (Viljandi Linnaraamatukogu direktori käskkiri 07.03.2019 nr 1-5/19/3), Kultuuriministri 09.01.2015. a määruse nr 1 „Rahvaraamatukogude riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise kord“, lisa 1 kohustuslikust väärtkirjanduse valikust ja kultuuriperioodika soetamise nimekirjast. Komplekteerimisel lähtutakse kohalike lugejate huvist ja vajadusest ning jälgitakse teiste maakonna raamatukogude tellimusi. Komplekteerimine toimus iganädalaselt komplekteerimisosakonna esitatud tellimislehe alusel Google Drive keskkonnas. Eraldi tabel oli koostatud järelkomplekteerimiseks, kuhu kõik maakonna raamatukogud said esitada tellimusi.

Teavikud telliti soodsaima pakkumisega tarnijalt ja soodusnimekirjadest. Komplekteerimisosakonna juhataja koostas vastavalt Viljandi linna hankekorrale igal nädalal raamatuostude hinnavõrdlustabelid, kuhu märgiti odavaima pakkumise tegija ja tabelid registreeriti dokumendihaldussüsteemi. Antud lahendus võimaldas KOV eraldatud raha ja riigi toetust kasutada optimaalselt.

Viljandi maakonna rahvaraamatukogud kasutasid 2020. aastal riigi eraldatud teavikute soetamise toetusest 3 128,98€ kultuuriperioodika ja 33 469,39€ kultuuriministri määruse „Rahvaraamatukogudele riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise kord“ Lisas 1 nimetatud teoste ostmiseks.

Viljandi maakonna rahvaraamatukogud ostsid 2020. aastal 16 460 eksemplari raamatuid, 26 aulist ja 52 muud teavikut. Ostetud raamatutest moodustas 73% ilukirjandus. Liigiti jagunes teavikute ostmine alljärgnevalt:

Liik	0	1	2	3	5	61	63	6, 62	64-69	7	8	821	9
%	1,2	3,9	0,6	3,7	2,1	2,3	0,9	0,3	2	5,5	1,1	73	3,4

- Annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Annetustena võeti Viljandi linnaraamatukogu komplekteerimisosakonnas kaudu arvele arvele 1235 eksemplari.

„Lugemisiisu“ programmiga liitunud maakonna 12 raamatukogu said juurde 498 eksemplari lasteraamatuid.

Eesti Hoiuraamatukogust said raamatukogud täiendada oma kogusid vajalike teavikutega. Üle saja eksemplari saadud raamatutest olid Ajakirjade Kirjastuse väljaanded. Hoiuraamatukogust saadi ka raamatuid, mis olid raamatukogudel järelkomplekteerimise tabelisse märgitud.

Rahva Raamat AS vahendusel saadi annetustena Kivastik, M. - „Eesti asjad“ - 10 eksemplari, Ojalo, H. „Külm sõda Läänemerel 1946-1994“ 5 eksemplari jm.

Kõige suurema annetuse tegi 2020. aastal Keelehoolduskeskus. Kõigile maakonna raamatukogudele jagus järgmisi raamatuid: „Keelesäutsud. II“, Kern, K. „Kuidas sellest kirjutada“, Hennoste, T. „Kuidas teha ja esitada ettekannet“, Reinsalu, R. „Lepingukeel“, Mäekivi, H. „Õigekirjutuse näpunäiteid“, Päll, P. „Võõrnimekirjutus“ ja Kraut, E. „Võõrnimed eesti häälduses. II“.

Miniplast OÜ – 11 komplekti Puusepp, M. „Kaiseliidu teenetemärgid“, Walter, H. „Eesti teenetemärgid“, DVD „Presidendi kett 1938-2008“.

Dementsuse Kompetentsikeskus – 35 eksemplari Linnamägi „Alzheimeri tõbi sinu lähedasel“. LHV Pank – raamatu „Pangasaladus“ 12 eksemplari.

Annetusi saadi ka lugejatelt.

- Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Keskmine ringlus maakonnas on 0,7 ja Viljandi linnaraamatukogus 1,2. Enim laenutatakse ilu- ja lastekirjandust - 63,3%, Viljandi linnaraamatukogus 65,1%. Perioodika laenutus laenutuste koguarvust maakonnas on 10,6 %, Viljandi linnaraamatukogus 1,8%. Võõrkeelset kirjandust laenutati Viljandi linnaraamatukogust 7397, maakonnas kokku 10474 korda, sellest vene keeles Viljandi linnaraamatukogust 4599, maakonnas kokku 6481 korda.

Maakonnas enim laenutatud raamatud:

Kooli, P. „Raivo Järvi. Kõike muud kui kukupai“

Tinnuri, U. „Õed“

Osolin, O. „Minu esimene elu“

Raud, P. „Verihurmade aed“

Kivirähk, A. „Kaka ja kevad“

Tohvri, E. „Elupõletajad“

May, N. „Väike nurgapood“

Rowlands, B. „Mõrv Viirpui villas“

Raud, M. „Isa“

Presnal, S. „Inimene on inimesele hunt“

Perioodikast olid enim laenutatud ajaleht „Sakala“, „Postimees“, „Õhtuleht“ ja käsitööajakirjad. Näiteks käsitööajakirja „Ottobre design“ laenutati 458 korda.

3.1.1. Raamatute komplekteerimine

Tavapäraselt ostetakse maakonna raamatukogudele teabekirjandust kuni 10 eksemplari ja ilukirjandust 10-20 eksemplari nimetuse kohta. Üha vähem komplekteeritakse kokanduse ja käsitöölaseid raamatuid.

2020. aastal ilmus mitmeid koduloolisi teaberaamatuid, mida hangiti tavapärasest enim. Näiteks „Sakala kalender 2021“ - 29 eksemplari; „Viljandi 1918-2018 sõnas ja pildis. II osa“ - 21 eksemplari; Raudla, H. „Raekojas läbi aegade“ - 20 eksemplari; Karulin, O. „Ja sajandist on pikem päev, ehk, Sada aastat Ugala argipäeva“ - 16 eksemplari. Tõlkija Raud, V. 100. sünniaastapäevaks ilmunud raamat „Üks elu“ – 27 eksemplari.

Jätkuvalt on populaarsed elulooraamatud ja „Minu“-sarja raamatud. Enim osteti:

Osolin, O. „Minu esimene elu“ - 32 eksemplari;

Viira, A. „Calmerino. Estraaditäht: Kalmer Tennosaare lugu“ - 28 eksemplari;

Mihhailova-Saar, T. „Milles on süüdi taburet?“ - 28 eksemplari;

Oreškin, R. „Minu Peipsiveer“ - 31 eksemplari;

Pilvre, B. „Minu Vormsi“ - 29 eksemplari;

Vahar, S. „Minu Leedu“, Pauts, K. „Minu Praha“, Kalu, K. „Minu Liibüa“-28 eksemplari.

Eesti autorite ilukirjandust osteti enim:

Raud, M. „Võtku homme mind või saatan“- 37 eksemplari;

Lind, T. „Viimane piisk“-33 eksemplari;

Sander, M. „Litsid. Kolmas raamat“-, Ira Lember “Tütarlaps maalt“- Urve Tinnuri sulest ilmunud raamatut „Rabasaar“ 31 eksemplari;

Ernits, M neli raamatut, mida kõiki osteti maakonda 25-29 eksemplari nimetuse kohta.

Uues „Suvitusromaanid“ sarjas ilmunud Jõe, A. „Unustamatu Ööbiku villa“, mida osteti 32 eksemplari, Luik, M. “Sulnis Saara“- 25 eksemplari ja Uibopuu, V. “Võõras kodu“ - 27 eksemplari.

Aasta jooksul ilmunud luuleraamatutest osteti enim Kristina Ehini “Janu on kõikidel üks“ - 24 eksemplari.

2020. aastal ilmunud tõlkekirjanduse valikus oli suur kriminaalromaanide hulk. Kuna lugejate seas on nõudlus suur, osteti neid keskmiselt 20-25 eksemplari nimetuse kohta.

Tõlkekirjandust osteti enim:

Owens, D. „Kus laulavad langustid“ - 31 eksemplari;

Läckberg, C. „Kuldne puur“ - 32 eksemplari;

Roeder-Gnadeberg, K. „Iluküla“ - 30 eksemplari;

Jackson, S. „Kõnnuküla“, May, N. „Väike nurgapood. Taaskohtumine“, George, W. „Väike Prantsuse restoran“ – 28 eksemplari.

3.1.2. Perioodika komplekteerimine

2020. aastal osteti riigi toetusest kultuuriperioodikat 3128,98€ eest, ülejäänud perioodika hangiti kohaliku omavalitsuse eelarves eraldatud rahast.

Annetusena komplekteeriti: „Puutepunktid“, „Hea kodanik“, „Pluss“, „Memento“, „Sinuga“, „Liikumine ja Sport“. Linnaraamatukogule lisaks eelmistele veel: „Jooksja“, „Kaitse Kodu“, „Kesknädal“, „Liikumine ja Sport“, „Oma Keel“, „Pealinn“, „Põlevad ja Mittepõlevad Energiaallikad“, „Pääste Elu“, „Konservatiivide Vaba Sõna“, „Rahvuslik Teataja“, „Tennis“, „Terviseuudised“, „1 Leht“, „Viljandi“, „Mulgi Sõna“, „Leole“, „Viljandi Valla Teataja“, „Üitsainus Mulgimaa“, „Vaba Eesti Sõna“, „Zeit Fragen“, „Universitas Tartuensis“.

3.1.3. Auviste komplekteerimine

Auviseid osteti 26, neist 13 Viljandi linnaraamatukogule. Nende hulgas olid DVD-d multifilmidega, aga ka mõned filmid täiskasvanutele ning mõned helisalvestised. Annetusena saime kokku 16 auvist, millest videosalvestist „Presidendi kett 1938-2008“ 11 eksemplari maakonna raamatukogudele, Viljandi linnaraamatukogu sai annetusena 4 auvist.

3.2. Inventuurid, mahakandmised

Paljud maakonna raamatukogud kasutasid kevadist eriolukorda kogude korrastamiseks, kanti maha suures koguses aegunud, katkisi, kulunud raamatuid.

Kui 2019 kustutati – 16357, siis 2020 – 46742 eksemplari, ajakirjade aastakäike 2019 – 952, 2020 – 1184.

Oiu ja Meleski raamatukogus lugejate teenindamise lõpetamise ning raamatukogude töö ümberkorraldamise perspektiiviga tehti mõlemas raamatukogus põhjalik kogude läbivaatus, kanti maha suures koguses aegunud ja ruumide halvast seisukorrast tingitud tahmunud, niiskunud raamatuid. Tartusse Eesti Vanapaber OÜ-sse viidi Oiu, Meleski ja Leie raamatukogust 2020 aasta lõpus 4720 kg raamatuid.

Inventuur viidi läbi Heimtali, Kolga-Jaani, Meleski, Leie, Lilli, Kõo, Paistu, Puiatu, Päri, Pärsti, Ramsi, Saarepeedi Uusna Viiratsi, raamatukogus.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

2020. aasta veebruaris viidi Viljandi valla raamatukogudes läbi küsitlus raamatukogude lahtiolekuaegade ja kasutuse kohta. Üldiselt oldi teenuse ja lahtiolekuaegadega rahul, siiski käis vastustest läbi soov, et raamatukogud oleksid avatud kõikidel tööpäevadel ja õhtul vähemalt kella 18-ni, et tööl käivad inimesed jõuaksid raamatukogusse peale tööpäeva lõppu.

Viljandi valla raamatukogudes kinnitati uus kasutuseeskiri, mis ühtlustas laenutähajad, pikendamiste kordade arvu ja tasuliste teenuste hinnad.

Uuendati Viljandi linnaraamatukogu kasutuseeskirja.

Põhja-Sakala valla rahvaraamatukogude teenuste hinnakiri (koopia, printimine, lamineerimine, ruumide rentimine).

4.1. Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Rahvaraamatukogudes on tagatud elanikele juurdepääs avalikule teabele vastavalt Rahvaraamatukogu seaduse §12 ja Avaliku teabe seaduse §33 järgi. E-teenuste kasutamine kasvas. Paljud e-teenuste kasutajad vajasisid abi ja juhendamist. Juurdepääs avalikule teabele säilis ka eriolukorras, vajalik oli etteregistreerimine.

4.2. Raamatukogu kasutamine ja teenused

Tabel 5

	Lugejad 2019	Lugejad 2020	Muutus (+/-)
Maakond kokku	16 620	15 984	-636
Sh keskrk	6393	6426	+33

	Külastused 2019	Külastused 2020	Muutus (+/-)	Virtuaalk 2019	Virtuaalk 2020	Muutus (+/-)
Maakond kokku	245 946	196 565	-49 381	75 854	78 945	+3091
Sh keskrk	89 192	71 973	-17 219	56 614	71 585	+14 971

	Laenutused 2019	Laenutused 2020	Muutus (+/-)	Päringud 2019	Päringud 2020	Muutus (+/-)
Maakond kokku	453 664	424 345	-29 319	3203	2375	-828
Sh keskrk	187 870	176 685	-11 185	588	659	+71

	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Maakond kokku		48		30		3538
Sh keskrk		42		2336		

	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv*	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Maakond kokku		3		12		
Sh keskrk		1		8		

	Virtuaalnäituste arv		Virtuaalnäituste külastajate arv	
	2019	2020	2019	2020
Maakond kokku		19		255
Sh keskrk		9		

Raamatukogudes käiakse lisaks laenutamisele ja perioodika lugemisele ka suhtlemas ja aega veetmas. Võrreldes 2019. aastaga toimus maakonnas lugejate, külastuste, laenutuste arvu langus. Arvu kahanemist mõjutas suurelt COVID-19 pandeemia laialdane levik ning viiruse tõkestamiseks seotud eripiirangud.

Virtuaalkülastuse arv kasvas. Võrreldes 2019. aastaga puudusid virtuaalkülastused Mõisaküla raamatukogul. Raamatukogu sulges veebilehe kuna iga muudatus nõudis suurt rahalist ressursi. Raamatukogu info on leitav valla kodulehel, samuti on aktiivne raamatukogu Facebooki leht.

Lugejate ja laenutuste arv kasvas Halliste raamatukogus. Laenutuste arv Karksi, Karksi-Nuia, Päre raamatukogus. Külastuste arv Karksi-Nuia raamatukogus. Viljandi linnaraamatukogu lugejate arv kasvas 33 võrra ja tõusis päringute arv.

Virtuaalüritusi, -koolitusi ja -näitusi korraldati vähe. Põhjuseks oli töötajate vähene oskus ja ka vajaliku tehnika puudumine.

Virtuaalüritusi ja -näituseid korraldasid Suure-Jaani, Olustvere, Viiratsi ja Viljandi raamatukogu. Virtuaalkoolitusi Mõisaküla ja Viljandi raamatukogu.

Uued teenused raamatukogudes:

- Kontaktivaba laenus;
- etteregistreeritud laenus, s.t lugejale pandi tema poolt soovitud teavikud valmis kokkulepitud ajaks;
- virtuaalüritused - ettelugemised ja õpitoad, mis salvestati videoülevõttena ja jagati sotsiaalmeediakanalites või e-maili teel;
- väliürituste korraldamine;
- printimisteenus ettesaadetud failidest;
- Viljandi linnaraamatukogus loodi võimalus registreeruda raamatukogu lugejaks veebilehe kaudu ja alates oktoobrist tellida teavikud raamatukappi.

Infopäringud

Raamatukogu	2018	2019	2020
Abja	32	35	26
Halliste	5	21	28
Heimtali	22	56	50
Holstre	36	52	6
Kamara	215	193	56
Karksi	3	6	0

Karksi-Nuia	218	220	141
Kolga-Jaani	34	31	38
Kõo	28	31	41
Kõpu	2	2	2
Leie	11	16	21
Lilli	0	0	0
Meleski	1	2	0
Mõisaküla	365	570	337
Õisu	28	23	28
Oiu	8	4	0
Paistu	3	5	17
Puiatu	3	2	6
Päri	3	0	0
Pärsti	282	224	168
Ramsi	64	57	34
Saarepeedi	2	3	12
Suure-Jaani	404	383	461
Tarvastu	188	193	92
Tuhalaane	0	0	0
Tänassilma	53	22	30
Uusna	118	323	59
Vana-Võidu	20	12	9
Viiratsi	43	67	30
Viljandi	573	588	659
Võhma	252	62	30
Viljandimaa kokku	3016	3203	2216

Päringute arv maakonnas tervikuna langes, siiski 10-s raamatukogudes esitati päringuid rohkem.

Näiteid päringutest.

Kustas Kukerpuu muusikat.

Beebi sünniks valmistumine.

Soome-ugri näidendeid.

Soome-ugri kirjandust.

II maailmasõjaegne relvastus.

Millised toataimed on tervisele kasulikud?

Laste emotsioonid ja kuidas nendega toime tulla.

Näidendeid teemal „armueliksiir“.

Prometheus – kas inimkonna kaitsja?

Rahvajutte eesti mullast.

Ostutegevuse analüüs ja mõõdikud.

Viljandi-Võhma teel asuva „kärbseseene“ lugu

Johannes Lorupi klaasivabrik.

4.3. RVL teenindus

	2019		2020	
	Kokku	Sh keskkogu	Kokku	Sh kekskogu
RVL välja	7058	963	8680	663
RVL sisse	7080	99	8887	65

RVL teenindus on eelnevate aastatega kasvanud. Aktiivne on maakonnasisene RVL, mis on lugejatele tasuta. RVL-i võimalusega arvestati juba komplekteerimisel, jälgiti naaberraamatukogude tellimusi, tellides erinevaid nimetusi. Viljandi linnaraamatukogu tellis Tallinna ja Tartu teadusraamatukogudest (tagasisaatmise kulu tasus lugeja) 14 raamatut 14 ja 5 artiklikoopiat.

4.4. Laste- ja noorteteenindus

Laste- ja noorteteenindus oli jätkuvalt maakonna raamatukogudes prioriteediks. Korraldati huvipakkuvaid üritusi, mille eesmärgiks oli suunata ja arendada lastes ja noortes lugemisharjumusi, tekitada huvi kirjanduse vastu.

2020. aasta ootamatud muutused ühiskonnas muutsid raamatukogu kasutamise- ja külastamisharjumusi noorte lugejate seas. Planeeritavad kontaktid ettevõtmised lastele tulid ära jätta. Raamatute tutvustamine, lugemine ja ettevõtmised kolisid sarnaselt õppetööga veebi. Erinevad tehnilised võimalused ja oskused seadsid piirangud digikeskkonnas tegutsemisele.

Viljandi linnaraamatukogu korraldas virtuaalselt eesti lastekirjanike loomingu ettelugemisi ja jalutuskäike koos raamatuga Viljandi linnas. Koolivaheaegade sisustamisel said lapsed kaasa lüüa arvuti vahendusel - osalejad täitsid ülesanded, mille lahendused raamatukogu Facebooki lehele üles laeti.

Kehtestatud piirangud jätsid pitseri kogu möödunud aasta lasteteenindusele, virtuaalmaailm ei asenda vahetut kontakti lapsega.

Vabariikliku Lugemisisu programmiga liitusid lisaks Kõo, Mõisaküla, Tarvastu, Võhma raamatukogule Abja, Heimtali, Holstre, Kolga-Jaani, Kõo, Leie, Mõisaküla Puiatu, Tarvastu, Tännassilma, Võhma, Õisu raamatukogu. Kokku osales projektis maakonnast 12 raamatukogu.

Viiratsi, Võhma, Holstre raamatukogu aitasid õpilastel osaleda Viljandi linnaraamatukogu korraldatud maakondlikes viktoriinisarjades „Kultuurikonksuke“ ja „5L“.

Maakonna raamatukogude töötajad olid väga rahul ELK, Iloni Imedemaa ja Lääne Maakonna Keskraamatukogu poolt suurepäraselt teostatud kohver-näituse „Pikk-pikk teekond“ eest. Kahjuks ei saanud seoses eriolukorra kehtestamisega kõik soovijad näitust lastele tutvustada. Raamatukogud soovivad projekti jätkumist.

Heimtali ja Karksi-Nuia raamatukogu tegid ümberpaigutusi laste- ja noortekirjanduse kogus.

4.4.1. Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Maakonna raamatukogudes moodustas laste- ja noortekirjandus keskmiselt 25-30% kogudest. Teavikuid komplekteeriti lähtuvalt kogukonna laste ja noorte lugemiseelistustest ja huvidest. Komplekteerimisel pöörati tähelepanu Eesti lastekirjanduse keskuse soovitudele ja õpetajate

soovidele. Laste- ja noortekirjandust telliti enim raamatukogudesse, mille teeninduspiirkonnas asuvad koolid või lasteaiad. Sageli kasutasid raamatukogud lugejate soovide täitmiseks RVL teenust.

Vabariiklikus Lugesisu programmis osalenud said lastekirjanduse kogu täiendada vastavalt raamatukogu soovidele.

Kordustrukide vajalikkust märgiti koolis soovitusliku lugemisvara täiendamiseks: L. Lilleste „Nimröövid internetis“, E. Laidsaare „Kompanii poeg“.

Kooliraamatukogu ülesandeid täitvad rahvaraamatukogud arvestasid teavikute soetamisel õppeprogrammidega. Lastele suunatud perioodikast oli maakonna raamatukogudesse tellitud „Hea laps“, „Täheke“, „Minu maailm“ ja koomiksiajakirjad.

Lastekirjandusest osteti enim eesti autorite raamatuid:

Ilmar Tomusk „Kes tahab saada kummituseks?“ – 34 eksemplari.

Andrei Turovski „Kati, Carl ja isevärki farm“ – 27 eksemplari.

Reeli Reinaus „Morten, Emilie ja kadunud maailmad“ – 26 eksemplari, ja „Vanalinna detektiivid 3“ – 25 eksemplari.

Jaanus Vaiksoo „King nr 40. Salujärve linask“ – 24 eksemplari.

Noorteromaanidest osteti enim:

Lille Roomets, „Üks väike valge sulg“.- 28 eksemplari.

Ene Sepp „Lumelinnu surm“ – 25 eksemplari ja

„Tagasi sadulasse“ – 26 eksemplari.

Kaia Raudsepp „Nähtamatu tüdruk“ – 25 eksemplari.

Maailma lastekirjanduse tõlkeid osteti maakonda 10-20 eksemplari nimetuse kohta.

4.4.2. Laste- ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 6

	Lugejad 2019	Lugejad 2020	Muutus (+, -)
Maakond kokku	4385	4555	+170
Sh keskrk	1718	2020	+302

	Külastused 2019	Külastused 2020	Muutus (+, -)
Maakond kokku	67 462	47 469	-19 993
Sh keskrk	20 769	14 134	-6635

	Laenutused 2019	Laenutused 2020	Muutus (+, -)
Maakond kokku	48 854	43 248	-5606
Sh keskrk	22 119	18 533	-3586

4.4.3. Laste- ja noorteteenindus, sh lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Laste lugemisharjumuste kujundamisele aitas kaasa maakonna raamatukogude liitumine „Lugesisu“ programmiga. Nendes raamatukogudes tegeleti eriolukorra alguseni aktiivselt

kuni 10 aastaste lugejate suunamisega lugemise ja raamatute juurde. Korraldatud raamatukogutunnid olid sisukad ja tegelusülesanded huvitavad. Heakskiitu said tunnid ka õpetajatelt. Vabariiklikult pakutav lugemisprogramm oli koostatud professionaalselt ja laste ealisi iseärasusi arvestades.

Lastekirjanduse tutvustamine lasteaedades toimus kõigis maakonna raamatukogudes, kelle teeninduspiirkonnas tegutsesid lasteaiad.

Viljandi linnaraamatukogu jätkas traditsiooniliste maakondlike ürituste korraldamist. Jätkusid rohkete osalejatega viktoriinisarjad „Kultuurikonksuke“ ja „5L“. Viktoriinisarjad avardasid õpilaste silmaringi ja andsid lisateadmisi loodusest, keskkonnast, uuemast lastekirjandusest. Osaleti veebipõhiselt ja auhinnad edastati kontaktivabalt. Kahjuks tuli ära jätta parimatele osalejatele tänuüritus. Infootsinädalal tutvustati 5. klasside õpilastele teatmekirjandust ja õpetati selle kasutamist. Ettelugemispäeval osalesid 4. klasside õpilased kõigist omavalitsustest.

Jätkus maakondlik põhikoolide mälumäng „Pähklipureja“. Õppeaasta jooksul korraldati 3 vooru.

Mulgi valla raamatukogud osalesid põhikoolide mälumängu „Nupute välja“ korraldamises.

Nukitsa-konkursile esitatud laste- ja noortekirjandusest koostati väljapanekud vastavalt kogus olevatele teavikutele. Viljandi maakonnas oli huvi hindamise vastu kesine. XV Nukitsa konkursil osalesid kõige aktiivsemalt raamatute hindamisel lapsed Viiratsi raamatukogus. Viljandimaa laste lemmikraamat oli A. Kivirähki „Tont ja Facebook“, kõige enam hindasid lapsed H. Ernitsa illustratsioone.

Viljandi linnaraamatukogu jätkas lasteaedade projektiga „Rebase raamatukott“. Kõigisse Viljandi linna lasteaedadesse viidi igal kuul raamatukott väikelaste kirjandusega.

„Pisipõnni“ ja „Mudilase pooltund“ tutvustasid kõige väiksematele raamatukogu ja raamatuid.

Viljandi linnaraamatukogu koostas soovitusnimekirju suviseks lugemiseks ja põhjamaade kirjanduse nädalaks.

4.4.4. Laste- ja noorteüritused

Vt LISA 4. Laste- ja noorteüritused

Paljud lastele kavandatud üritused jäid eriolukorra tõttu ära. Kontakttegevus lastega sai raamatukogudes toimuda jaanuarist - märtsini ja septembrist novembrini.

Huviharidusele eraldatud riiklikku rahalist toetust kasutasid ürituste läbiviimisel Abja, Suure-Jaani, Kõpu, Vastemõisa, Karksi-Nuia ja Kõo raamatukogu. Lugemisprogrammi „Lugemisisu“ teematundide läbiviimisele seadis eriolukord piirangud ja tegelused toimusid vastavalt võimalustele piiratud laste arvuga.

Osalejaterohked olid I. Wiklandi elu ja tegevusele pühendatud kohvernäitus „Pikk-pikk teekond“ teematunnid, kahjuks näitus kõigi soovijateni maakonnas ei jõudnud.

Ettelugemised koolieelikutele ja I kooliastmele olid seotud eesti rahvajutuaasta ja emakeelenädalaga. Lastele tutvustati ja loeti eesti rahvajutte ja muistendeid. Maakondlikul ettelugemispäeval lugesid osalejad Viljandimaa kohta käivaid rahvapärismusjutte.

Tääksi raamatukogu korraldas koolile ja lasteaiale teemanädala, milles tutvustati erinevaid teemasid käsitletavaid raamatuid.

Lastele funktsionaalset lugemisoskust arendavatest üritustest olid aktuaalsed teatmekirjanduse tutvustamine ja kasutama õpetamine ning lasteajakirjade tutvustamine.

Lastekirjanduse ülevaadete tegemine on aasta-aastalt vähenenud, olgu siis põhjenduseks eriolukord või õpilaste-õpetajate vähene huvi antud töövormi vastu.

Klubiline tegevus raamatukogus oli huvilistele heaks võimaluseks sõpruskonda luua. „Pipa klubi“ Viljandi linnaraamatukogus, klubiline tegevus Karksi-Nuia raamatukogus. Kokkusaamistel arendati laste käelist tegevust, jutustati lugusid ja kohtuti sõpradega.

Viljandi tüdrukud osalesid põnevusega Unicorn Squadi – Ükssarvikute tehnoloogiaringis.

Maakondlikel üritustel (viktoriinisarjad „Kultuurikonksuke“ ja „5L“, ettelugemispäev jt) osalemisel oli oluline roll raamatukogudel, kes asusid koolidega samas majas. (Viiratsi, Holstre)

Raamatukogudes, mis tegutsevad ka külamajadena, korraldati perepäevi, milles osalesid kogukonna väikesed ja suured. (Tuhalaane)

Kooliraamatukogude funktsiooni täitvatel rahvaraamatukogudel oli lastele suunatud üritusi kergem korraldada, kontaktid õpilaste ja õpetajatega olid tihedamad.

Raamatukogudes koostati näitusi ja väljapanekuid vastavalt võimalustele. Näitusi ja väljapanekuid oli koostatud väga erinevatel teemadel, nii rahavajutuaasta tähistamiseks, kirjanike ja illustraatorite loomingut tutvustamiseks, loodusest, spordist jm.

Nukitsa konkursi raamatud - Viiratsi, Kõo, Halliste, Karksi-Nuia, Saarepeedi, Kolga-Jaani Viljandi.

Rahvakalendri tähtpäevad, eesti rahvapärimeses - Abja, Hallist Karksi-Nuia, Kõo, Olustvere, Ramsi, Suur-Jaani, Sürgavere, Tännassilma, Tääksi, Uusna, Vana Võidu, Vastemõisa, Võhma, Õisu, Viljandi

Lastekirjanikud, illustraatorid A.Kivirähk, J.Durell, S.Škop, H.Mänd I.Wikland, H.Vilep, K.Kass, K.Hinrikus, I.Koff, O.Arder - Abja, Karksi-Nuia, Halliste, Kõo, Kõpu, Lilli, Mõisaküla, Olustvere, Suure-Jaani

Viljandi linnaraamatukogu koostatud rändnäitused: „I. Wikland ja tema maailm“, „Täheke 60“, „Põhjamaade laste- ja noortekirjandus“, „Üksi teiste seas – kiusamine“ – Abja, Halliste, Holstre Leie, Lilli, Paistu, Saarepeedi, Uusna, Tännassilma, Vana-Võidu, Viiratsi, Võhma.

Tšehhi Saatkonna rändnäitus D. Proškova loomingust. Ungari Kultuuri Instituudi näitus Dóra Keresztesi graafikanäitus Nõialaulud.

4.5. Erivajadustega sihtrühmade teenused

Tabel 7 Koduteenindus

Raamatukogu	Kordade arv	Kasutajate arv
Abja	6	2
Halliste	6	2
Karksi-Nuia	124	10
Kolga-Jaani	35	10
Kõo	199	21
Leie	7	3
Meleski	340	20
Olustvere	12	9
Paala	24	5
Paistu	63	18
Päri	11	3
Pärsti	8	4
Saarepeedi	15	4
Suure-Jaani	35	16
Sürgavere	196	14
Tänassilma	4	1
Tääksi	80	9
Vana Võidu	5	5
Vastemõisa	15	3
Viiratsi	30	15
Viljandi	700	28
Võhma	36	18
Kokku:	1951	220

Võhma, Viiratsi, Karksi-Nuia raamatukogus abistasid koduteeninduse korraldamisel sotsiaaltöötajad, Kõo ja Viiratsi raamatukogus vabatahtlikud.

Meleski haruraamatukogu koduteenindus kasvas hüppeliselt pärast seda, kui Meleski raamatukogu amortiseerumise tõttu lugejatele kohalteeninduseks suleti.

Tabel 8 Teenused teistele asutustele

Raamatukogu	Asutus	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Abja	Abja päevakeskus	1	14
	Mulgi Kultuuri Instituut	1	100
Halliste	Raamatunäitused Halliste põhikoolis	9	
	Raamatunäitus Uue-Kariste rahvamajas	1	
Karksi	Karksi Kodu	2	21
Kolga-Jaani	Kolga-Jaani sotsiaalmaja	10	20
Kõo	Pilistvere hooldekodu	4	52
	Pilistvere rahvamaja		
Mõisaküla	Mõisaküla kool	2	45

	Mõisaküla lasteaed	2	22
Paistu	Paistu Sotsiaalkeskus	8	85
Päri	Pärsti Pansionaat	1	12
Pärsti	Naiskodukaitse	1	20
Vana Võidu	Vana-Võidu lasteaed	1	30
Viiratsi	Viiratsi päevakeskus	1	69
	Viiratsi rahvamaja	1	62
Viljandi	Viljandi linna lasteaiad	9	8 lasteaeda

4.6. Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

Vaatamata keerulisele olukorrale korraldasid raamatukogud erinevaid üritusi, näituseid ja töötubasid. Eesti rahvajutu aasta raames tähistati rahvakalendri pühi, loeti ette rahvajutte ning korraldati temaatilisi näituseid ja väljapanekuid. Koostööd tehti erinevate asutuste, MTÜ-de ja eraisikutega. Tihedat koostööd tehti lasteaedade ja koolidega, et aidata kaasa laste- ja noorte lugemisharjumuse kujundamisele ja harjutada neid külastama kohalikku raamatukogu. Toimused ekskursioonid raamatukogus, erinevad mängud, kohtumised kirjanikega.

Täiskasvanute raamatuklubid tegutsesid Tääksi ja Viljandi raamatukogus.

Viljandi maakonnas tegutsevad ühe töötajaga raamatukogu/külamajad, mille ümber on koondunud kogukonna seltsitegevus – Lilli, Karksi, Kamara, Tuhalaane.

Tuhalaane – Vastlapäev ja kohaliku pillimehe mälestusüritus.

Karksi – Eakate ennelõunad.

Tuhalaane, Karksis – EV aastapäevale pühendatud vastuvõtt.

Tegevused	Osalejad 2019		Osalejad 2020	
	Kokku	Sh keskkogu	Kokku	Sh keskkogu
Näitused	691	96	621	78
Üritused	820	146	524	151
Üritustel osalejad	18439	3661	11263	3632

Näitused:

Näituseid ja väljapanekuid korraldati eesmärgiga juhtida külastajate tähelepanu kalendriaasta tähtpäevadele, kirjanike sünni- ja surma aastapäevadele ning teistele erilistele sündmustele. Toimused käsitöö ja kunsti näitusmüügid.

Näituseid koostati Maal elamise päevaks, Ilon Wikland 90, Eduard Vilde 155, Hindrey 140, Andrus Kivirähk 50, Jaan Kross 100 jt tähtpäevadeks.

Abja raamatukogu koostas Mulgi lipu päevaks näituse „Üitsainus Mulgimaa“. Halliste raamatukogu korraldas näituse „100 aastat vabadusvõitlusest“ Uue-Kariste rahvamajas. Maakonna raamatukogudes eksponeeriti Ramsi raamatukoguhoidja koostatud nukunäitust „Raamatust väljas“. Paistus Jaan Tõnisson karikatuuris aastatel 1918-1940. Päri koostas näituse

Ugala teatri loost. Suure-Jaani raamatukogu koostas virtuaalnäituse „Raamatukogu ja raamatukoguhoidja ilukirjanduses“.

Viljandi linnaraamatukogu pakkus ja vahendas aasta jooksul maakonna raamatukogudesse kuut erinevat rändnäitust.

Toimused kohtumised ja raamatuesitlused:

Abja - Mihkel Raud, Priit Kuusk; Halliste - Kalle Gaston kes jagas reisimuljeid Georgiast; Karksi-Nuia - Tuule Lind; Kõo – Väino Laisaar, Ena Mets; Mõisaküla - Piret Päär, Kulno Malva; Pärsti – Mari-Liis Pae, Helmen Kütt, Tuule Lind; Saarepeedi – Heiki Raudla; Vana-Võidu – Marje Aavik; Viiratsi – Priit Kuusk; Vastemõisa – Ena Mets, Irja Karjus, Jaanus Vaiksoo, Veronika Kivisilla; Võhma – Ena Mets, Imre Annus, Maris Mägi „Vaikiv valgus“ raamatuesitlus

Viljandi linnaraamatukogu - Holger Oidjärv „Umajooga“, Margus Haav „Alumiiniumist kurgid“, Tauri Tallermäe "Ajulugu", Peeter Kümmel ja Juku-Kalle Raid "Mõttetute riikide aabits II, Mati Kukk "Kiidevast", maali „Jessenini tütre portree“, Mari-Liis Pae "Eesti nõid" esitlus.

4.6.1. Kohalikul tasandil

- Mulgi valla raamatukogud

Maal elamise päeva korraldamise töögrupp kaasas raamatukogud aruteludesse, leidmaks ideid, kuidas päeva läbi viia. Maal elamise päeval oli raamatukogu avatud, jagati templeid ning piirkonda tutvustavaid infomaterjale.

Koostöös Mulgi Kultuuri Instituudiga osaleti mälumängu „Nupute välle“ mulgiteemaliste küsimuste koostamisel. Mälumängu eesmärgiks oli ärgitada õpilasi lugema Mulgimaateemalist kirjandust ja ajalehte „Üitsainus Mulgimaa“.

Viidi läbi Mulgimaa peremäng koostöös Viljandimaa Arenduskeskusega.

Mulgi valla teiste asutustega osaleti arutelul „Abja-Paluoja – soome-ugri kultuuripealinn 2021“.

Tähtpäevadel kandsid raamatukoguhoidjad rahvariideid, et väärtustada kohalikku kultuuri.

Sõjalis-sportlikus maastikumängus Keeristorm kontrollpunktis osales Abja raamatukogu kirjandusküsimustega.

Halliste raamatukogu ruumides toimus MTÜ Mulgi Ukuvakk käsitöötoodete müük.

Karksi-Nuia raamatukogu direktor osales Mulgimaa ajalehe kontseptsiooni arutelul, millest võtsid osa Mulgimaa omavalitsusjuhid, valdade ajalehtede toimetajad ja Mulgi Kultuuri Instituut.

Abja, Kamara raamatukogu direktor osales mõttetalgutel - Abja-Paluoja 2021. aasta soome-ugri kultuuripealinn.

Koostöös Mulgi valla raamatukogude ja Mulgi Kultuuri Instituudiga valmisid ühtsed Mulgi kirjasõna riiulisildid püsinäituse riulite jaoks. Püsinäitustel tutvustati mulgi kultuuri.

Mõisaküla raamatukogu osales kodukandipäevade raames oksjoni korraldamises, mille tuluga toetati kergliiklustee äärde pinkide ostmist.

Karksi-Nuia raamatukogus jätkus Retrospektiiv: Rännak vanade fotode abil.

- Põhja-Sakala valla raamatukogud

Esmakordselt osalesid kõik valla raamatukogu KOV tasandil kaasava eelarve hääletamise korralduses.

Suure-Jaani raamatukogu töötajad mängisid „Alice Imedemaal“ raamatu põhjal „Teepeo Kübarsepa juures“. Tekst oli ettevalmistatud näidendi vormis, töötajad olid kostümeeritult ning etteaste salvestati ja laeti üles youtube keskkonda.

Vastemõisa raamatukogu traditsiooniline luulepiknik Kasarimõisa talus külalised olid Veronika Kivisilla ja Jaanus Vaiksoo. Koguperepäev koostöös piirkonna MTÜ Arengu Helin ja Vastemõisa kooliga taaskasutatavate materjalide kasutamisest kodumajapidamises. Räägiti looduslikest tervislikest taaskasutatavatest materjalidest ja mida neist nutikalt ehitada ning nende utiliseerimisest.

Suure-Jaani raamatukogu alustas koostöös Suure-Jaani Õigeuskirikuga ürituste sarja „Õigeuskirik maailmas ja Eestis“.

Kõo raamatukogu koostöös Pilstvere rahvamajaga korraldas reisijutuõhtu.

Võhmas toimus Maalelamise päeval raamatulaat.

- Viljandi valla raamatukogud

Valla raamatukogud koostasid raamatukogu päevade ajal lugejatele ühise viktoriini.

Puiatu – koostöös Kõpu kogudusega toimus külatund. Päre – koostöös Pensionäride Ühendusega „Leeklille pühapäev“.

Pärsti haruraamatukogu töötaja korraldas lisaks raamatukogutööle külaseltsi, näiteringi ja käsitööringi tegevust, koostas raamatukogu kroonika ja täiendas kodulooliste materjalidega Pärsti mõisas asuvat kodulootuba ning tutvustas külaüritustel Pärsti küla ning selle ajalugu. Raamatukoguhoidja ettepanekul tähistati küla aktiiviga Pärsti küla 100. juubelit, naisteseltsile korraldati maarahva kalendri tähtpäevade üritusi.

- Viljandi linnaraamatukogu

Raamatukogu osales Sakala Keskuse korraldatud Vabariigi aastapäeva ja isadepäeva üritusel, kus korraldas erinevaid töötubasid.

Koostöös Ugala teatriga näitus „Ugala teatriplakateid läbi saja aasta“ ja raamatu „Ja sajandist on pikem päev, ehk, Sada aastat Ugala argipäeva“ esitus.

Põhikooliõpilaste luulepäev korraldati koostöös Kalmetu kooli õpetaja Ene Toomsaluga.

Eksponeeriti TÜVKA Kultuuriakadeemia rahvuslik käsitöö üliõpilaste tööde näitust.

Raamatukogus käis koos noorte emade õmblusring.

4.6.2. Riiklikul tasandil

TÕN-i nädala avamisepäeval osaleti vabariiklikus õpitunnis. Karksi-Nuia – „Tervis Mulgimaa taimedest“. Karksi-Nuia raamatukogu osutus ürituse raames korraldatud loosis üheks võitjaks. Kõos valmistati helkureid, Võhmas järjehoidjaid. Viljandi linnaraamatukogus toimus kontorihooga.

Viljandi linnaraamatukogu koostöös Tarvastu raamatukogu ja ERÜ maaraamatusektsiooniga korraldas XX maaraamatukoguhoidjate päeva, millega ühtlasi tähistati Tarvastu raamatukogu 160. aastapäeva.

Karksi-Nuia raamatukogu tegi koostööd kirjastusega Avita otsides inimesi, kes saatsid saatele „Ringvaade“ kodudes valminud taieid, mis tehtud kuulsate kunstiteoste järgi. Raamatukogu tegi reklaami ja saatis artikli vallalehte.

Olustvere osales Koostöös Muinsuskaitseametiga Euroopa muinsuskaitsepäeval „Haridus ja pärand“ virtuaalse mälumänguga „Koolitee läbi Olustvere mõisapargi“.

Omniva teeninduspunktid asusid Lilli, Halliste ja Paistu raamatukogus.

4.6.3. Rahvusvahelisel tasandil

Mõisaküla raamatukogus jätkus läti keele õpe juba viiendat hooaeg. Osaleti läti keele grupiga (10 õppurit) Vidzeme V jutuvestjate festivalil „Videvikujutud. Naabrite asi“. Festival toimus 13.-15. veebruaril 2020, kus osalesid Valmiera, Naukšeni, Ruhja, Mazalaca ja Mõisaküla jutuvestjad. Küllastati Rein Sepa kodutalu, toimus Eesti jutuvestja Jaak Kännu meistrikläss. Küllastati Ruhja muuseumi ja näitusesaali. Festival lõppes suure avaliku jutuõhtuga „Oh mu hella üleaedne, kuis me sõbrad oleme“, muusika „Ruves aure“. Kuna terve festival oli eesti jutuvestjate Jaak ja Hannele Kännu kahepoolse tõlkega, oli see väga innustav ja lähendav üritus, mis tugevdas naabritega sõprussuhteid.

Suure-Jaani raamatukogu töötajad osalesid Rahvusvahelises Artur Kappi ühingu töös.

Jaauarikuus toimus virtuaalkohtumine Ameerika avaliku arvamuse küsituleja, autori ja avaliku esineja John Zogby`ga. Kohtumine oli seotud Ameerika presidendi valimistega.

Viljandi linnaraamatukogu ja Silute raamatukogu sõlmisid 24.02.2020 koostöökokkulepe projektis „Good Initiatives – a Background to Cultural Change“ osalemiseks.

Põhjamaade kirjanduse nädala raames korraldati maakonna raamatukogudes hommiku- ja õhtuhämaruse üritusi.

4.7. Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele

Raamatu- kogu	Individuaal- koolituste arv		Individuaal- koolitustel osalenute arv		Rühma- koolituste arv		rühma- koolituste arv tundides		Rühma- koolitustel osalenute arv	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Abja	21	24	21	24	1	0	1	0	3	0
Halliste	3	3	3	3	1	2	1	2	9	20
Kamara	25	23	25	23	0	0	0	0	0	0
Karksi	4	19	18	19	0	0	0	0	0	0
Karksi-Nuia	47	30	47	30	4	1	4	1	66	14
Kolga-Jaani		33		23		10		11		89
Kõo	28	9	28	9	6	0	6	0	82	0
Kõpu	0	0	0	0	1	1	1	1	7	6
Lilli	4	4	4	4	0	0	0	0	0	0
Mõisaküla	16	8	10	4	16	12	14	6	52	32
Õisu	9	7	9	7	1	0	1	0	3	0
Paistu		17		17		2		3		6
Suure-Jaani	81	101	84	101	21	13	26	19	213	130
Tarvastu	58	60	56	63	18	22	25	26	229	286
Tuhalaane	4	8	4	8	0	0	0	0	0	0
Viiratsi		52		52		1		1		12
Viljandi	116	111	116	111	63	52	115	73	1559	895
Võhma	7	14	7	14	10	3	12	3	62	31
kokku	561	523	567	512	177	120	263	148	2634	1523

Individuaalkoolituste suuremateks sihtrühmadeks olid eakad ja töötud. Kasutajad vajasisid juhendamist/koolitust tervisedeklaratsiooni ja tuludeklaratsiooni täitmisel, internetipankade kasutamisel, töötukassa teenuste kasutamisel, mobiili seadistamisel, Smart-ID kasutamisel, PRIA toetuse taotlemisel, CV koostamisel ja digiallkirjastamisel. Tutvustati lugejaportaali ja iseteenindust.

Eriolukorra ajal toimus palju lugejaportaali Urram kasutamise õpetust telefoni teel – kuidas kodulehe kaudu lugejakontole sisse logida, kontot kasutada, raamatuid reserveerida.

Toimusid töö- ja õpitoad

Karksi-Nuia – „Tervis Mulgimaa taimedest“ Ly Laanemets; Mõisaküla – „Digipädevuse tõstmine: Kuidas leida infot riigiasutustest“; Tuhalaane – „Hea tervise pärastlõuna“, Aroomiteraapia koolitus; Kõo – Mall Vesilo juhendamisel helkurite valmistamine. Vastemõisa – „Elu koos taimedega“; Karksi – arvutialase esmakoolituse ja e-riigi kasutamine (koolitus toimus eakate kodus); Võhma – Järjehoidjate valmistamine, netipanga teenuste tutvustamine.

Mõisaküla raamatukogus jätkus eriolukorra kehtestamiseni läti keel õpiring.

Viljandi linnaraamatukogu – Siiri Pärna Kontorijooga; Jaana Hinno ja Epp Johani Aruteluõhtu elukestvast õppest; Tõnu Juul Meeste tervis, küsida võib kõike, Piret Päär Eesti rahvajutu uus elu; Mulgi rahvarõivaste töötoad, mida juhendasid erinevad oma ala spetsialistid.

Veebiloeng perioodika tellimisest ja kättesaadavusest korraldati Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli bürootöötaja kursusele.

Traditsiooniliselt korraldati raamatukogu tegevuse tutvustus ja ekskursioon TÜVKA 1. kursuse tudengitele.

Viljandi linnaraamatukogu Ameerika teabepunkt koos ameerika vabatahtlikuga – Algajate ja edasijõudnute inglise keele vestlusring, Inglise keele kirjutamisvõistluse töötuba.

4.8. Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Raamatukogud kasutasid teenuste ja ürituste turundamiseks traditsioonilisi kanaleid – raamatukogu- ja valla koduleht, Facebook, vallalehed, maakonnaleht „Sakala“. Koostati kuulutusi ja flaiereid, kutsuti üritustele personaalselt. Facebooki kontodel teavitati uudiskirjanduse saabumisest.

Viljandi valla raamatukogud jagasid informatsiooni raamatukogus toimuvatest üritustest valla kodulehe kalendris.

Raamatukogutöötajad avaldasid artikleid valla ajalehtedes, kus tutvustati raamatukogu tegemisi ja uusi raamatuid.

Halliste, Karksi-Nuia, Kõo raamatukogu abistasid valla ajalehe toimetust materjali kogumisel.

Raamatukogud tegelesid piirkonnas raamatu „Pisike puu“ jagamisega, mis oli hea võimalus tutvustada raamatukogu.

Viljandi linnaraamatukogu tegevust kajastati asutuse veebi- ja Facebooki lehel, Instagramis, portaalis „Kultuurikava“, portaalis „Kultuur.info“. Ürituste reklaamimiseks koostati kuulutusi, mis paigutati raamatukogu infostendidele, infokraanile ja linnaruumis asuvatele reklaamipindadele. Teenustest ja üritustest tehti flaiereid, mida jagati raamatukogu külastajatele personaalselt. Flaiereid jagati väljaspool maja toimuvatel linna üritustel, kus Viljandi linnaraamatukogu korraldas töötube. Neljal korral anti intervjuu raamatukogu tegemistest raadio Kuku Linnatunnis.

Viljandi linnaraamatukogu tegi välireklaami Raamatukogupäevade reklaamimiseks.

Mõisaküla raamatukogu sulges veebilehe kuna iga muudatus nõudis suurt rahalist ressursi. Raamatukogu info on leitav valla kodulehel, samuti on aktiivne raamatukogu Facebooki leht.

Raamatukogu ürituste infot edastati soovijatele meililisti kaudu.

Raamatukogutöötajate avaldatud artiklid:

Autor	Pealkiri	Väljaanne
Anijärv, Anneli	Tagasivaade jõulukuule	Mulgi Sõna
Anijärv, Anneli	Võtame samm korraga	Mulgi Sõna
Hansen, Nadežda	Tääksi hiilgeaeg	Põhja-Sakala ajaleht Leole
Kask, Piret	Taasavatud väljapanek „Killuke si Nuiä EPT-st“	Mulgi Sõna
Lepp, Viivika	Suure-Jaani raamatukogu tegemised (2x)	Põhja-Sakala ajaleht Leole
Matson, Aita	Raamatukogu väisas kirjanik Mika Keränen	Mulgi Sõna
Matson, Aita	115 aastat raamatukogundust Mõisakülas	Mulgi Sõna
Porkanen, Ingrid	Abja Raamatukogu kuldlugeja 2020	Mulgi Sõna
Porkanen, Ingrid	Kokkuvõte 2020 aasta J. Rannapi jutuvõistlusest.	Mulgi Sõna
Riisk, Ille	Reisijutuõhtu Väino Laisaarega tõi rahva kodust välja	Põhja-Sakala ajaleht Leole
Riisk, Ille	Paastuaega sissejuhataval jumalateenistusel Pülistveres	Põhja-Sakala ajaleht Leole
Riisk, Ille Aus, Inna	Koroonaeelsed tegemised Kõo raamatukogus	Põhja-Sakala ajaleht Leole
Ränkel, Maire	Hea raamatusõber	Põhja-Sakala ajaleht Leole
Tellis, Sirle	„Raamatukogupäevad Halliste raamatukogus“	Mulgi Sõna
Tellis, Sirle	„Teeõhtu Kalle Gastoniga“	Mulgi Sõna. Märts 2020

4.9. Andmebaasid

Viljandi maakonnas kasutas enamik raamatukogusid Urrami andmebaasi. Andmebaasi RIKS kasutasid Olustvere ja Vana-Võidu raamatukogu. Elektrooniline andmebaas puudus Oiu ja Tuhalaane raamatukogul.

Karksi-Nuia raamatukogu bibliografeeris ajalehte „Mulgi Sõna“.

Suure-Jaani raamatukogu kodulootuba. Kodulootoas on mitmekümnete aastate kohalik materjal nii pildifailidena, kui ka koopiatena kättesaadavad. Lisaks on kodulooline kirjandus ja ajaleheväljalõiked ning uurimustööd kohaliku kultuuripärandi kohta.

Vastemõisa raamatukogu koostas kartoteegi kõikidest Vastemõisa piirkonda puudutavatest artiklitest, mis olid ilmunud ajalehtedes „Tee Kommunismile“ ja „Sakala“ 1980-ndatel aastatel.

Viljandi linnraamatukogu bibliografeeris maakonnalehte „Sakala“, ajalehti „1Leht“ ja „Viljandi Linnaleht“, koduloolisi artikleid üleriigilistest väljaannetest. Bibliokirjete juurde lisati täistekstide linke.

5. 2021. aasta tegevused

1. Elanike digikirjaoskuse alane koolitamine ja nõustamine. Uute lahenduste/teenuste juurutamine, tutvustamine.
2. Huvi- ja hobitegevusi toetavate ettevõtmiste korraldamine.
3. Perioodiliste väljaannete esiletõstmine seoses 200 aasta möödumisega ajalehe "Marahva Näddala-Leht" ilmumisest.
4. Täienduskoolituste ja õppepäevade korraldamine lähtudes 2020-2021 aasta koolitusplaanist. Maakonna raamatukogude juhtide jätkukoolituse korraldamine.
5. Inspiratsioonikohtumiste korraldamine raamatukogu ning teiste mälu- ja kultuuriasutuste töötajatega kaasates omavalitsuste kultuurispetsialiste.
5. Lugejate andmebaasi ja kogude korrastamine.
6. Maakonna raamatukogunduse strateegiliste suuniste koostamine.
8. Kohalikes omavalitsustes raamatukogude arengukavade koostamine
9. Maakonna kultuurikonverentsi korraldamisele kaasaitamine.
10. Raamatukogude turundus: Videofilm maakonnaraamatukogude tegevusest.
11. Rahvusvaheliste suhete arendamine Ukraina linna Ternopil raamatukogudega.
12. Viljandi linnaraamatukogu 110 tähistamine.

Koostajad:

Ülle Rüütel, Viljandi Linnaraamatukogu peaspetsialist

Epp Raudsepp Viljandi Linnaraamatukogu laste- ja noortetöö spetsialist

Liivi Metsamaa, Viljandi Linnaraamatukogu komplekteerimisosakonna juhataja

Viljandi maakonna tegevusaruanne on koostatud maakonna raamatukogude tegevusaruannete põhjal, va Tarvastu raamatukogu.

Direktor

Reet Lubi /allkirjastatud digitaalselt/

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu	Koolituste arv	Koolitustundide arv	Koolitusteks kulutatud
Abja raamatukogu	16	78	225
Halliste raamatukogu	11	67	270
Kamara Raamatukogu	3	11	45
Karksi Nuia raamatukogu	9	51	145
Karksi raamatukogu	5	9	45
Kolga-Jaani rahvaraamatukogu	21	224	491
Kõo raamatukogu	13	130	145
Kõpu raamatukogu	6	20	45
Lilli raamatukogu	8	20	45
Mõisaküla raamatukogu	6	16	45
Paistu rahvaraamatukogu	17	132	350
Suure-Jaani raamatukogu	72	369	335
Tarvastu raamatukogu			
Tuhalaane raamatukogu	5	16	45
Viiratsi rahvaraamatukogu	31	450	600
Viljandi linnaraamatukogu	37	673	729
Võhma raamatukogu	12	69	260
Õisu raamatukogu	21	108	320

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Nimi	Ettekanne	Esinemiskoht
Reet Lubi	RaamatuRock Viljandi Gümnaasiumis loeng Tähelepanu, õppimine ja mälu	Viljandi Gümnaasium
	Reporteritund: „Kes loeb tänapäeval klassikuid?“	ERR (Vikerraadio)
	„Raamatukogu direktor: inimesed tegelikult armastavad lugeda“	Telefoni-intervjuu ajalehele „Sakala“
	KUKU Linnaveerand	Telefoni-intervjuu raadiole
	Linnatund – aasta lõpp raamatukogus	Sakala toimetus
Ingrit Porkanen	Uut lugemist eakale lugejale	Abja päevakeskus
Veronika Raudsepp Linnupuu	Intervjuu Margus Haavale omaloominguvõistluse kohta	Sakala toimetus
	Viljandi linnaraamatukogu ruumid teenusena	ERÜ UMT / RR Cisco veebikoverentsi ERÜ UMT mõttetalgud vol 7: Raamatukogu ruum kui teenus
Viivika Lepp	Suure-Jaani Raamatukogu tegemised	Kondase Maja
Merike Soovik	Lilli küla ajalugu	Looduse Omnibuss Lilli Külamajas
Anu Juhkamsoo	Viljandi valla mälumängu küsimuste koostamine ja ettekandmine	Paistu Rahvamaja ja Uusna Külamaja
Kai Oidermaa	Mälumängu küsimuste koostamine ja ettekandmine	Viiratsi Rahvamaja

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Olustvere haruraamatukogu	Paigaldati puldiga juhitud laeventilaator
Kõo raamatukogu	Sanitaarremont
Karksi-Nuia raamatukogu	Värviti raamatukogu uks
Viljandi linnaraamatukogu	Ventilatsiooni jahutusseadme remont ja katuse remonttööd Teeninduslettidele paigaldati kaitseklaasid.

LISA 4. Laste- ja noorteüritused

Ürituse nimi	Raamatukogu	Vanuseaste	Osalejad
„Pisipõnni pooltund“, „Mudilase tund“	Viljandi	koolieelikud	42
Ilon Wiklandi kohvernäitus	Kolga-Jaani, Leie, Saarepeedi, Suure-Jaani, Vastemõisa, Võhma, Viljandi	I kooliaste	450
Kohtumised: Kristi Kangilaski, Mika Keränen, Kristina Ruder, Mare Hunt, Ena Mets.	Karksi-Nuia, Mõisaküla, Vastemõisa	Koolieelikud, I-II kooliaste	57
Koolivaheajad raamatukogus	Kõo, Viljandi	I-II kooliaste	812
Kunstitunnid raamatukogus	Kolga-Jaani, Leie, Suure-Jaani	I-III kooliaste	42
Kõnevõistlus „Digimaailma võlu ja valu“	Heimtali	III kooliaste	15
Maakondlik ettelugemispäev	Heimtali, Kõpu Viiratsi, Võhma, Viljandi	II kooliaste	20
Maakondlikud viktoriinisarjad, kohalikud mälumängud ja viktoriinid	Abja, Holstre, Heimtali Tännassilma, Viiratsi, Viljandi	I-II kooliaste	246
Multifilmilaupäevad	Viljandi		43
Nukitsa konkurss	Karksi- Nuia, Viiratsi, Viljandi	I-III kooliaste	87
Omaloomingu konkursid	Abja, Suure-Jaani, Viljandi		
Pimekohting raamatuga	Suure-Jaani	I-III kooliaste	40
Raamatukogu sünnipäeva tordipidu	Vastemõisa	Koolieelikud, I-II kooliaste	67
Raamatukogutunnid (kirjandusülevaated, lasteajakirjade, teatmekirjanduse tutvustused, illustratsioon lasteraamatus)	Kolga-Jaani, Suure-Jaani, Tääksi, Vastemõisa	II-III kooliaste	314
Raamatukogutunnid (tutvumiskäigud raamatukokku, teematunnid, ettelugemised)	Abja, Halliste, Karksi-Nuia, Kolga-Jaani, Leie, Saarepeedi, Kõo, Mõisaküla, Olustvere, Paistu, Puiatu, Päre, Heimtali, Sürgavere, Tääksi, Õisu, Vastemõisa, Viiratsi, Viljandi	Koolieelikud, I kooliaste	1653
Suvemäng raamatukogus	Karksi-Nuia, Lilli, Õisu, Viljandi	I-II kooliaste	230
Teatribuss OÜ etendus „Saladuste puu“	Vastemõisa	koolieelikud	41
Tegelustoad, meisterdamisklubi, õpitoad	Abja, Karksi-Nuia, Kolga-Jaani, Kõo, Viljandi	I kooliaste	148
Tublimate lugejate tunnustamine	Heimtali, Kõo, Suure-Jaani	I-III kooliaste	55
Üritused veebis (ettelugemised, äraarvamismängud, väljakutsed)	Viljandi		

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

Viljandi maakonnas koordineerib raamatukoguteenindust Viljandi linnaraamatukogu. Viljandi maakonnas on 4 omavalitsust, kus oli 40 raamatukogu sh 18 raamatukogu koos 22 harukoguga.

Viljandi linnaraamatukogul on hea koostöö Viljandi Omavalitsuse Liidu kultuurinõuniku ja valdade kultuurispetsialistidega, kellega korraldati ühiseid nõupidamisi raamatukoguteenuse parandamiseks ja ühtlustamiseks. Ühiselt arutati uut Rahvaraamatukogu seaduse muudatusi ja koostati ühine seisukoht kultuuriministriumile.

Viljandi vallas loodi 4 piirkonna raamatukogu. Viljandi linnaraamatukogu osales Viljandi valla töötajate tööle värbamise komisjonis, põhimääruste ja kasutuseeskirja koostamisel, nõustas järjepidevalt uute raamatukogude juhte raamatukogude käivitamisel.

Viljandi linnaraamatukogu korraldas maakonna raamatukogudele täienduskoolitust. Koolitusplaani koostamisel lähtuti kutsekvalifikatsiooni nõuetest, riiklikest arengukavadest, organisatsiooni vajadustest, raamatukogude ettepanekutest. 2020. aastal viidi läbi veebikoosolekuid, kasutades erinevaid platvorme. Raamatukogu töötajatele vahendati erinevate koolituspakkumiste infot.

Viljandi linnaraamatukogu nõustas raamatukoguprogrammi osas kõiki Viljandi maakonna raamatukogusid (sh kooliraamatukogusid ja Pärimusmuusika aida teabekogu), jälgis perioodikarjete koostamise korrektsust, korrastas Urrami kataloogi kirjeid, kustutas kirjete dublette.

Komplekteerimisosakond koostas igal nädalal tellimisnimekirjad maakonna rahvaraamatukogudele ja vormistas tellimuse, jälgides erinevate tarnijate hinnakirju ja tellis teavikud kõige soodsama hinnaga pakkujalt, teostas järelkomplekteerimist. Raamatukogudele komplekteeriti pakid vähemalt 2 korda kuus.

Laste- ja noortetöö spetsialist koordineeris lastetööd maakonnas, nõustas õpetajaid, lapsevanemaid ja raamatukoguhoidjaid soovitusliku kirjanduse osas, koostas soovitusnimekirju, korraldas ning koordineeris laste- ja noorte maakondlikke üritusi. Maakondlikel seminaridel tutvustas lastekirjandust, riiklikke ja maakondlikke laste- ja noorteüritusi ning projekte.

Viljandi linnaraamatukogu huvijuht koordineeris esimesel poolaastal toimunud maakondlikku Viktoriinisarja „Kultuurilaine“.